”Aha, det är så man gör!”

Språkstart Halland ger värdefulla redskap för tidig språkstimulans

Den tidiga språkstimulerande insatsen Språkstart Halland hjälper föräldrar att inse vikten av den tidiga språkstimulansen, och ger inspiration och redskap för att komma igång. Genom Språkstart Halland får familjer med barn i åldrarna 6 och 11 månader en språkstimulerande gåva med böcker, leksaker, rim och ramsor. Materialet får familjen av en biblioteksanställd språkstartare vid ett möte i hemmet eller på biblioteket.

I en vetenskaplig studie har 15 föräldrar som tagit del av språkstartbesöken intervjuats i gruppintervjuer. Föräldrarna beskriver att insatsen bidragit till ett förändrat tankesätt, de har insett eller påmints om vikten av den tidiga språkstimulansen och hur den kan påverka barnets fortsatta språkutveckling. Språkstartarens engagerade, lekfulla sätt beskrivs som inspirerande. Besöket är roligt och materialet väl anpassat. Både föräldrar och barn har motiverats till att fortsätta med aktiviteterna även efteråt. Språkstimulerande aktiviteter har fått en högre prioritet i hemmen. Aktiviteterna beskrivs gynna kontakten mellan barn och förälder och ge föräldern fler redskap i föräldrarollen. Föräldrar märker att barnen lär sig exempelvis ord och gester från aktiviteterna. De beskriver också att barnet ofta visar intresse under kortare stunder, det kan vara svårt att bibehålla intresset och vissa aktiviteter kan vara svåra att utföra som det är tänkt. Föräldrar med ett annat modersmål än svenska får med hjälp av insatsen möjlighet att lära svenska tillsammans med barnet. De beskriver att svenska används mer hemma efter besöken. Materialet används både på svenska och hemspråk.

Föräldrarna uppskattar den sociala aspekten av besöken. Det upplevs speciellt och värdefullt att någon ägnar tid och uppmärksamhet åt familjen för att stödja barnets språk. Det är enkelt att mötas i hemmet där besöket kan anpassas för varje familj och en personlig inbjudan till aktiviteter på biblioteket uppskattas. Föräldrar påtalar att informationen inför besöket kan bli tydligare så att familjen förstår vad insatsen innebär. De uttrycker en önskan om att insatsen ska fortgå så att den kan komma fler till del.

Språket är ett viktigt verktyg för att kunna samspela med sina närmaste, lära sig och visa sin kunskap i skolan, och delta aktivt i samhället. Språkförmåga bör betraktas som en viktig fråga ur ett folkhälsoperspektiv, stöd som gynnar barns språkliga förmåga är viktigt. Forskning visar att tidig gemensam läsning och ett språkstimulerande förhållningssätt har positiv påverkan på barns språkutveckling upp i skolålder. Tidiga språkstimulerande insatser har visat positiva effekter på barns senare skolresultat. Insatserna har en positiv påverkan på alla barns språkutveckling och gör störst skillnad för de barn som har en ökad risk för språkliga svårigheter.

Genom att ge kunskap och redskap för en ökad tidig språkstimulans har Språkstart Halland goda förutsättningar att främja språkutvecklingen hos barnen i Halland. Mer forskning behövs för att ta reda på hur Språkstart Halland påverkar den språkliga hemmiljön hos fler familjer, och hur insatsen påverkar barnens språkliga förmåga.

Några föräldrar berättar:

Selma: *”Det var ju lite såhär, aha! Det är så man gör!”*

Alice: *”Framförallt då att man började med böcker så tidigt! Det hade jag ingen aning om.”*

Alice: *”Jag blev så paff att det fanns å, så glad över att det fanns, så för mig har det varit jättebra och superpositivt!”*

Anders: *”Ja, man har tänkt om lite mer, så kan man säga, det är ju i denna åldern man gör deras framtid.”*

Peter: *”Det har ja hjälpt mig så att säga i min föräldraroll och, försöka introducera ett språk med Melker, även om, han snackar inte så mycket än”*

Elsa: *”Hon verkar vara intresserad ändå, för hon sitter gärna en stund och lyssnar. Sen ser hon ju något annat, å så e de kul, så att vi försöker i alla fall!”*

Felicia: *Vi hade ju bläddrat lite i böcker och så, innan. Men det blev ju, jättebra, när vi fick DOM böckerna, så man kunde, alltså på hans nivå. Prata å greja, så att då-, det var ju nästan varje dag, som vi bläddrade i dom å pratade å lite sådär.”*

Johan: *”De var mer att försöka läsa exakt varje dag eller såhär, man försökte ju trycka in det lite oftare.”*

Johan: *”De jag tycker är nästan är bäst är ju att alla får ju lite böcker alltså, oavsett om ni är jättefattiga eller om du är jätterik så får du ju ändå en”*
Alice: *”Alla barnen får samma förutsättningar”*
Sofie: ”*Precis”*

Hanna Dyne
Leg. logoped och doktorand vid enheten för logopedi, Göteborgs Universitet
hanna.dyne@neuro.gu.se

Läs hela artikeln genom att skanna QR-koden:

SCAN ME

Dyne, H., et al. (2024). ""Aha, so that’s how it’s done!" – parents’ voices on an early language and literacy intervention." *Logopedics Phoniatrics Vocology*: 1-10.